

Statens skolverk

Revisionsrapport – Bristande rutiner och intern styrning och kontroll i uppföljning av lämnade bidrag 2018

Som ett led i granskningen av Statens skolverks årsredovisning med syfte att göra uttalandet om denna, har Riksrevisionen även granskat vissa delar av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen. Vår granskning av den interna styrningen och kontrollen syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll utan har till syfte att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår granskning i detta syfte har omfattat rutinerna/posterna för lämnade bidrag

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat och som Riksrevisionen vill fästa ledningens uppmärksamhet på.

Riksrevisionen önskar information senast 2018-12-17 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Statens skolverk (Skolverket) har under 2018 i uppdrag att dela ut drygt 17 500 mkr i bidrag avseende mer än 60 stycken olika typer av statsbidrag. Merparten av de statsbidrag myndigheten hanterar är förordningsstyrda där krav ställs på Skolverket att följa upp hur mottagaren har använt sig av bidraget. I de fall mottagaren lämnar oriktiga uppgifter och/eller inte använder bidraget för rätt ändamål ska det återbetalas till Skolverket.

Vår granskning har omfattat Skolverkets hantering av de 34 bidrag som under 2018 har en bidragsram som överstiger 50 mnkr. I granskningen av dessa bidrag har vi tittat på om Skolverket har en metod för att följa upp att mottagarna efterlever de krav som ställs i förordningarna.

Granskningen visar på brister i Skolverkets uppföljning av att de utbetalda bidragen har använts ändamålsenligt. Med anledning av detta rekommenderar Riksrevisionen att Skolverket stärker sin uppföljning av att bidragsmottagarna följer de krav som ställs i de förordningar som finns kopplade till respektive statsbidrag.

Bakgrund

Skolverket är en myndighet under regeringen med uppgift att styra och stödja den svenska förskolan, skolan och vuxenutbildningen. En av de huvudsakliga arbetsuppgifterna är att administrera och fördela statsbidrag till verksamheter som är berättigade att söka bidrag. Den totala bidragsbudgeten och antalet statsbidrag har ökat väsentligt jämfört med tidigare år. Sedan 2013 har både total bidragsbudget och antalet statsbidrag mer än fördubblats¹.

Av de regleringsbrev som styr Skolverkets verksamhet framgår att myndigheten har totalt 13 stycken sakanslag som finansierar de olika statsbidragen. Hanteringen av det enskilda statsbidraget styrs framförallt genom särskilda förordningar. Myndighetens regleringsbrev² innehåller även ett stort antal villkor. Av de statsbidrag som styrs genom förordningar ställs det i de flesta fall särskilda krav på Skolverket att följa upp att utbetalda bidrag används för rätt ändamål.

Skolverket har arbetat med att effektivisera och underlätta handläggningen av statsbidrag. Ett led i detta har varit att införa ett nytt IT-stöd. Vidare har man förenklats för bidragsmottagarna att söka bidrag. Under 2018 har myndigheten bildat en arbetsgrupp med syfte att kartlägga hur redovisningen och kontrollen av statsbidrag ser ut idag. Utifrån detta arbete ska en risk- och väsentlighetsanalys tas fram. Målsättningen är att ge förslag på effektiva kontroll- och urvalsmetoder samt hur dessa ska användas i verksamheten. Resultatet av detta arbete ska sedan implementeras under hösten 2019.

---

¹ 2013: 6 100 mkr avseende 29 stycken statsbidrag, Skolverkets årsredovisning 2016

² U2018/03702/S daterat 2018-09-06

Bristande rutiner för uppföljning av utbetalade bidrag

I Skolverkets handläggning av bidragsansökningar finns det alltid en kontroll av att mottagaren är berättigad att söka det aktuella bidraget. När det kommer till hur mottagaren använder medlen saknas det däremot en systematik i hur myndigheten ska granska detta.

Riksrevisionen har i årets, och i tidigare års, granskningar av Skolverket noterat att den ekonomiska uppföljningen på handläggarnivå i huvudsak avser en översiktlig rimlighetsbedömning av utfall mot beviljad bidragsram. I de flesta fall innebär denna typ av rimlighetsbedömning ingen fördjupad analys eller granskning mot underlag som verifierar den redovisning som bidragsmottagarna lämnar. I de fall myndigheten genomfört kontroller (genom stickprov eller riktad granskning av enskilda bidragsmottagare) har detta framförallt berott på att man fått indikationer på att det finns fel. Avsaknaden av ett systematiskt arbetssätt, där man identifierar och implementerar proaktiva kontroller i handläggningen, försvårar möjligheten att förebygga förekomsten av medvetna och omedvetna fel hos bidragsmottagarna.

Bedömning

Det är positivt att Skolverket har inlett ett utvecklingsarbete för att i framtiden ha en systematik för hur den fördjupade granskningen av bidragsmottagare ska gå till. Riksrevisionen bedömer dock att den ekonomiska uppföljningen som myndigheten idag gör av statsbidrag inte är tillräcklig för att ge förutsättningar för en betryggande intern styrning och kontroll. Den ekonomiska uppföljningen som i dagsläget genomförs består i det enskilda ärendet framförallt av en översiktlig rimlighetsbedömning och omfattar ingen fördjupad analys eller granskning mot underlag som verifierar riktigheten i den redovisning som bidragsmottagarna inkommer med.

Vi bedömer att Skolverkets nuvarande arbetssätt i denna del inte är tillräckligt för att fullgöra de krav som ställs på myndigheten i förordning om att följa upp användandet av lämnade bidrag. Detta beror framförallt på att det saknas en övergripande systematik i uppföljningsarbetet utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv kopplat till frågor om metod, urval och vilka statsbidrag som ska följas upp.

Rekommendation

Skolverkets ekonomiska uppföljning av att lämnade bidrag används för rätt ändamål bör stärkas för att generaldirektören ska kunna säkerställa att det finns en betryggande intern styrning och kontroll i enlighet med 4 § Myndighetsförordningen (2007:515) och att de särskilda förordningar som styr en stor del av myndighetens bidragsgivning efterlevs.

Ansvarig revisor Anton Lindqvist har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Hannah Engqvist har varit föredragande.

Anton Lindqvist

Hannah Engqvist

Kopia för kännedom:

*Regeringen
Utbildningsdepartementet
Finansdepartementet, budgetavdelningen*